

5.1.101 NÁRODNÍ PARK

Objekt limitování

Národní parky jako rozsáhlá území, jedinečná v národním či mezinárodním měřítku, jejichž značnou část zaujímají přirozené nebo lidskou činností málo ovlivněné ekosystémy, v nichž rostliny, živočichové a neživá příroda mají mimořádný vědecký a výchovný význam.

Důvody limitování

Ochrana přírodovědecky či esteticky velmi významného nebo jedinečného území, při které veškeré jeho využití musí být podřízeno zachování a zlepšení přírodních poměrů.

Vyjádření limitu

Na celém území národních parků je mimo jiné zakázáno:

- hospodařit na pozemcích způsobem vyžadujícím intenzivní technologie, zejména prostředky a činnosti, které mohou způsobit podstatné změny v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystémů anebo nevratně poškozovat půdní povrch,
- zneškodňovat odpady, které mají původ mimo území národního parku a zneškodňovat ostatní odpady mimo místa vyhrazená se souhlasem orgánu ochrany přírody,
- vjíždět a setrvávat s motorovými vozidly a obytnými přívěsy mimo silnice a místní komunikace a místa vyhrazená se souhlasem orgánu ochrany přírody, kromě vjezdu a setrávání vozidel orgánů státní správy, vozidel potřebných pro lesní a zemědělské hospodaření, obranu státu a ochranu státních hranic, požární ochranu, zdravotní a veterinární službu a vozidel vodohospodářských organizací,
- pořádat a organizovat hromadné sportovní, turistické a jiné veřejné akce a provozovat vodní sporty mimo místa vyhrazená se souhlasem orgánu ochrany přírody,
- měnit stávající vodní režim pozemků,
- stavět nové dálnice, silnice, železnice, průmyslové stavby, sídelní útvary, plavební kanály, elektrická vedení velmi vysokého napětí a dálkové produktovody,
- těžit nerosty, horniny a humolity kromě stavebního kamene a písku pro stavby na území národního parku,
- měnit dochované přírodní prostředí v rozporu s bližšími podmínkami ochrany národního parku.

Na území první zóny národního parku je dále mimo jiné zakázáno:

- povolovat a umisťovat nové stavby,
- měnit současnou skladbu a plochu kultur, nevyplývá - li změna z plánu péče o národní park.

Bez závazného stanoviska orgánu ochrany přírody nelze učinit ohlášení stavby, vydat územní rozhodnutí, územní souhlas, stavební povolení, rozhodnutí o změně užívání stavby, kolaudační souhlas, je-li spojen se změnou stavby, povolení k odstranění stavby či k provedení terénních úprav podle stavebního zákona, povolení k nakládání s vodami a k vodním dílům, povolení k některým činnostem či udělit souhlas podle vodního zákona na území národního parku.

Právní předpisy

- Zákon ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, §§ 15 – 17, 19 - 24, § 44, § 79 a § 90.
- Zákon č. 161/1999 Sb., kterým se vyhlašuje Národní park České Švýcarsko, ve znění pozdějších předpisů.
- Nařízení vlády ČR č. 163/1991 Sb., kterým se zřizuje Národní park Šumava a stanoví podmínky jeho ochrany, ve znění pozdějších předpisů.
- Nařízení vlády ČR č. 164/1991 Sb., kterým se zřizuje Národní park Podyjí a stanoví podmínky jeho ochrany, ve znění pozdějších předpisů.
- Nařízení vlády ČR č. 165/1991 Sb., kterým se zřizuje Krkonošský národní park a stanoví podmínky jeho ochrany, ve znění pozdějších předpisů.

Doplňující poznámky

Pro národní parky se schvalují plány péče podle § 38 zákona, které jsou podkladem pro ÚPD.

Národní parky, jejich poslání a bližší ochranné podmínky podle § 15 odst. 3 zákona vyhlašuje Parlament ČR zákonem.

Území národních parků se ve smyslu § 17 zákona člení zpravidla do tří zón ochrany přírody. Zóny vymezuje MŽP vyhláškou po projednání s dotčenými obcemi.

Limit typu B

Stav k 1.1.2007

5.1.102 CHRÁNĚNÁ KRAJINNÁ OBLAST

Objekt limitování

Chráněná krajinná oblast jako rozsáhlé území s harmonicky utvářenou krajinou, charakteristicky vyvinutým reliéfem, významným podílem přirozených ekosystémů lesních a trvalých travních porostů, s hojným zastoupením dřevin, popřípadě s dochovanými památkami historického osídlení.

Důvody limitování

Ochrana území přírodovědecky či esteticky velmi významného nebo jedinečného, jehož hospodářské využívání musí být prováděno tak, aby byly zachovány a vytvářeny optimální ekologické funkce území. Rekreační využití je přípustné pokud nepoškozuje přírodní hodnoty chráněné krajinné oblasti.

Vyjádření limitu

Na celém území chráněných krajinných oblastí je mimo jiné zakázáno:

- zneškodňovat odpady mimo místa vyhrazená se souhlasem orgánu ochrany přírody,
- tábořit a rozdělávat ohně mimo místa vyhrazená se souhlasem orgánu ochrany přírody,
- pořádat automobilové a motocyklové soutěže,
- vjíždět a setrvávat s motorovými vozidly a obytnými přívěsy mimo silnice a místní komunikace a místa vyhrazená se souhlasem orgánu ochrany přírody, kromě vjezdu a setrvávání vozidel orgánů státní správy, vozidel potřebných pro lesní a zemědělské hospodaření, obranu státu a ochranu státních hranic, požární ochranu a zdravotní a veterinární službu,
- stavět nové dálnice, sídelní útvary a plavební kanály,
- měnit dochované přírodní prostředí v rozporu s bližšími podmínkami ochrany chráněné krajinné oblasti.

Na území první zóny chráněné krajinné oblasti je dále mimo jiné zakázáno:

- umisťovat a povolovat nové stavby,
- povolovat a měnit využití území,
- měnit současnou skladbu a plochu kultur, nevyplývá - li změna z plánu péče o chráněnou krajinnou oblast,
- těžit nerosty a humolity.

Na území první a druhé zóny chráněné krajinné oblasti je dále mimo jiné zakázáno:

- hospodařit na pozemcích mimo zastavěná území obcí způsobem vyžadujícím intenzivní technologie, zejména prostředky a činnosti, které mohou způsobit podstatné změny v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystémů anebo nevratně poškozovat půdní povrch, používat biocidy, měnit vodní režim či provádět terénní úpravy značného rozsahu,
- pořádat soutěže na jízdách kolech mimo silnice, místní komunikace a místa vyhrazená se souhlasem orgánu ochrany přírody.

Bez závazného stanoviska orgánu ochrany přírody nelze učinit ohlášení stavby, vydat územní rozhodnutí, územní souhlas, stavební povolení, rozhodnutí o změně užívání stavby, kolaudační souhlas, je-li spojen se změnou stavby, povolení k odstranění stavby či k provedení terénních úprav podle stavebního zákona, povolení k nakládání s vodami a k vodním dílům, povolení k některým činnostem či udělit souhlas podle vodního zákona na území chráněné krajinné oblasti.

Závazné stanovisko není třeba, jde-li o stavby v souvisle zastavěném území obce ve čtvrté zóně chráněné krajinné oblasti a pokud má obec schválenou územně plánovací dokumentaci se zpracovaným stanoviskem orgánů ochrany přírody k této dokumentaci.

Právní předpisy

- Zákon ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, §§ 25 – 27, § 44, § 79 a § 90.

Doplňující poznámky

K bližšímu určení způsobu ochrany přírody chráněných krajinných oblastí se vymezují zpravidla 4, nejméně však 3 zóny odstupňované ochrany přírody; první zóna má nejpřísnější režim ochrany. Podrobnější režim zón ochrany přírody chráněných krajinných oblastí upravuje právní předpis, kterým se chráněná krajinná oblast vyhláší.

Vymezení a změny jednotlivých zón ochrany přírody stanoví Ministerstvo životního prostředí vyhláškou.

Pro chráněné krajinné oblasti se navrhuje a schvaluje podle § 38 zákona plány péče, které jsou podkladem pro ÚPD.

Chráněné krajinné oblasti, jejich poslání a bližší ochranné podmínky podle § 25 odst. 3 zákona vyhláší vláda ČR nařízením.

Limit typu B

Stav k 1.1.2007

5.1.103 NÁRODNÍ PŘÍRODNÍ REZERVACE

Objekt limitování

Národní přírodní rezervace, což jsou menší území mimořádných přírodních hodnot, kde jsou na přirozený reliéf s typickou geologickou stavbou vázány ekosystémy významné a jedinečné v národním či mezinárodním měřítku.

Důvody limitování

Ochrana území přírodovědecky či esteticky velmi významného nebo jedinečného, jehož využívání je možné jen v případě, že se jím uchová či zlepší dosavadní stav přírodního prostředí.

Vyjádření limitu

Na celém území národních přírodních rezervací je mimo jiné zakázáno:

- hospodařit na pozemcích způsobem vyžadujícím intenzivní technologie, zejména prostředky a činnosti, které mohou způsobit podstatné změny v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystémů anebo nevratně poškodovat půdní povrch, provádět chemizaci, změnu vodního režimu a terénní úpravy,
- provozovat horolezectví
- , létání na padácích a závěsných kluzácích a jezdit na kolech mimo silnice, místní komunikace a místa vyhrazená orgánem ochrany přírody,
- tábořit a rozdělávat ohně mimo místa vyhrazená orgánem ochrany přírody,
- povolovat a umisťovat stavby,
- těžit nerosty a humolity,
- vstupovat a vjíždět mimo cesty vyznačené se souhlasem orgánu ochrany přírody, kromě vlastníků a nájemců pozemků,
- vjíždět motorovými vozidly, kromě vozidel orgánů státní správy, vozidel potřebných pro lesní a zemědělské hospodaření, obranu státu a ochranu státních hranic, požární ochranu, zdravotní a veterinární službu,
- měnit dochované přírodní prostředí v rozporu s bližšími podmínkami ochrany národní přírodní rezervace.

Právní předpisy

- Zákon ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, §§ 28 - 32 a § 79.

Doplňující poznámky

Národní přírodní rezervaci vyhláší MŽP obecně závazným právním předpisem (vyhláškou).

Podle § 38 zákona schvaluje orgán ochrany přírody plán péče o toto chráněné území, který je podkladem pro ÚPD.

Podle § 37 zákona je zpravidla území do vzdálenosti 50 m od hranic chráněného území jeho ochranným pásmem se samostatným ochranným režimem. Na předchozí souhlas orgánu ochrany přírody je zde vázána zejména stavební činnost, terénní úpravy a změny kultur pozemků.

Limit typu B

Stav k 1.1.2007

5.1.104 PŘÍRODNÍ REZERVACE

Objekt limitování

Přírodní rezervace, což jsou menší území soustředěných přírodních hodnot se zastoupením ekosystémů typických a významných pro příslušnou geografickou oblast.

Důvody limitování

Ochrana území přírodovědecky či esteticky velmi významného nebo jedinečného, kdy veškeré jeho využití musí být podřízeno zachování a zlepšení přírodních poměrů.

Vyjádření limitu

Na celém území přírodních rezervací je mimo jiné zakázáno:

- hospodařit na pozemcích způsobem vyžadujícím intenzivní technologie, zejména prostředky a činnosti, které mohou způsobit změny v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystému, anebo nevratně poškozovat půdní povrch,
- povolovat a umisťovat nové stavby,
- měnit dochované přírodní prostředí v rozporu s bližšími podmínkami ochrany přírodní rezervace.

Právní předpisy

- Zákon ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, §§ 33 - 34, § 77a odst. 2), odst. 3) písm. f, g, h, i, § 78.

Doplňující poznámky

Přírodní rezervaci zřizuje příslušný kraj nebo správa národního parku či chráněné krajinné oblasti nařízením.

Podle § 38 zákona schvaluje orgán ochrany přírody plán péče o toto chráněné území, který je závazným podkladem pro ÚPD.

Podle § 37 zákona je zpravidla území do vzdálenosti 50 m od hranic chráněného území jeho ochranným pásmem se samostatným ochranným režimem. Na předchozí souhlas orgánu ochrany přírody je zde vázána zejména stavební činnost, terénní úpravy a změny kultur pozemků.

Limit typu B

Stav k 1.1.2007

5.1.105 NÁRODNÍ PŘÍRODNÍ PAMÁTKA

Objekt limitování

Národní přírodní památky, což jsou přírodní útvary menší rozlohy, zejména geologické či geomorfologické útvary, naleziště nerostů nebo vzácných či ohrožených druhů ve fragmentech ekosystémů, s národním nebo mezinárodním ekologickým, vědeckým či estetickým významem, a to i takové, které vedle přírody formoval svou činností člověk.

Důvody limitování

Ochrana území přírodovědecky či esteticky velmi významného nebo jedinečného, kdy veškeré jeho využití musí být podřízeno zachování a zlepšení přírodních poměrů.

Vyjádření limitu

Změny či poškozování národních přírodních památek či jejich hospodářské využívání, pokud by tím hrozilo jejich poškození, je zakázáno. Bližší ochranné podmínky stanoví příslušný orgán ochrany přírody, tj. MŽP.

Právní předpisy

- Zákon ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, § 35, § 79.

Doplňující poznámky

Národní přírodní památku vyhláší MŽP obecně závazným právním předpisem (vyhláškou).

Podle § 38 zákona schvaluje orgán ochrany přírody plán péče o toto chráněné území, který je podkladem pro ÚPD.

Podle § 37 zákona je zpravidla území do vzdálenosti 50 m od hranic chráněného území jeho ochranným pásmem se samostatným ochranným režimem. Na předchozí souhlas orgánu ochrany přírody je zde vázána zejména stavební činnost, terénní úpravy a změny kultur pozemků.

Limit typu B

Stav k 1.1.2007

5.1.106 PŘÍRODNÍ PAMÁTKA

Objekt limitování

Přírodní památky, což jsou přírodní útvary menší rozlohy, zejména geologické či geomorfologické útvary, naleziště vzácných nerostů nebo ohrožených druhů ve fragmentech ekosystémů, s regionálním ekologickým, vědeckým či estetickým významem, a to i takové, které vedle přírody formoval svou činností člověk.

Důvody limitování

Ochrana území přírodovědecky či esteticky velmi významného nebo jedinečného, kdy veškeré jeho využití musí být podřízeno zachování a zlepšení přírodních poměrů.

Vyjádření limitu

Je nutno dodržovat bližší ochranné podmínky, které stanoví příslušný orgán ochrany přírody při vyhlášení přírodní památky a obecně neničit a nepoškozovat součásti přírody v chráněném území.

Právní předpisy

- Zákon ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, §§ 36, 77a odst. 2), odst. 3) písm. f, g, h, i, § 78.

Doplňující poznámky

Přírodní památku zřizuje příslušný kraj nebo správa národního parku či chráněné krajinné oblasti nařízením.

Podle § 38 zákona schvaluje orgán ochrany přírody plán péče o toto chráněné území, který je podkladem pro ÚPD.

Podle § 37 zákona je zpravidla území do vzdálenosti 50 m od hranic chráněného území jeho ochranným pásmem se samostatným ochranným režimem. Na předchozí souhlas orgánu ochrany přírody je zde vázána zejména stavební činnost, terénní úpravy a změny kultur pozemků.

Změna nebo poškozování přírodní památky nebo její hospodářské využívání vedoucí k jejímu poškození jsou zakázány.

Limit typu B

Stav k 1.1.2007

5.1.107 OCHRANA KRAJINNÉHO RÁZU

Objekt limitování

Krajinný ráz, což je zejména estetická, přírodní, kulturní a historická charakteristika určitého místa či oblasti.

Důvody limitování

Ochrana krajinného rázu v daném území nebo oblasti před činnostmi snižujícími jeho estetickou a přírodní hodnotu.

Zásahy do krajinného rázu, zejména umístování a povolování staveb, mohou být prováděny pouze s ohledem na zachování

- významných krajinných prvků a zvláště chráněných území,
- kulturních dominant krajiny,
- harmonického měřítka a vztahů v krajině.

Pro ochranu krajinného rázu je vzhledem k vícedisciplinárnímu charakteru tohoto institutu ochrany nutná úzká spolupráce orgánů ochrany přírody a krajiny, památkové péče a územního plánování.

Vyjádření limitu

Souhlas orgánu ochrany přírody je nezbytný k umístování a povolování staveb jakož i k dalším činnostem, které by mohly změnit či snížit krajinný ráz. Tímto orgánem je obecní úřad obce s rozšířenou působností.

Ochrana krajinného rázu se uplatňuje zejména mimo zastavěná území obcí se zvláštním zřetelem na území zvýšené krajinářské hodnoty.

Krajinný ráz se neposuzuje v zastavěném území a v zastavitelných plochách, pro které je územním plánem nebo regulačním plánem stanoveno plošné a prostorové uspořádání a podmínky ochrany krajinného rázu dohodnuté s orgánem ochrany přírody.

Právní předpisy

- Zákon ČNR č.114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, § 12, § 77 odst. 3).

Doplňující poznámky

K ochraně krajinného rázu s významnými soustředěnými estetickými a přírodními hodnotami, který není zvláště chráněn podle zákona, může orgán ochrany přírody (krajský úřad) zřídit obecně závazným právním předpisem (nařízením) přírodní park a stanovit omezení takového využití území, které by znamenalo zničení, poškození nebo rušení stavu tohoto území.

Limit typu C

Stav k 1.1.2007

5.1.108 OCHRANA PŘECHODNĚ CHRÁNĚNÝCH PLOCH

Objekt limitování

Přechodně chráněné plochy. Přechodně chráněnými plochami se rozumí území s dočasným nebo nepředvídaným výskytem významných rostlinných nebo živočišných druhů, nerostů nebo paleontologických nálezů. Přechodně chráněnou plochu lze vyhlásit také z vážných vědeckých, studijních nebo informačních důvodů.

Důvody limitování

Ochrana území s výskytem významných rostlinných nebo živočišných druhů, nerostů nebo paleontologických nálezů.

Vyjádření limitu

Přechodně chráněná plocha se vyhlašuje na předem stanovenou dobu, případně na opakované období, např. dobu hnízdění.

V rozhodnutí o jejím vyhlášení se omezí takové využití území, které by znamenalo zničení, poškození nebo rušení vývoje předmětu ochrany.

Právní předpisy

- Zákon ČNR č.114 /1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, § 13, § 77 odst. 3), § 78.

Doplňující poznámky

Přechodně chráněnou plochu vyhlašuje úřad obce s rozšířenou působností případně správa národního parku či CHKO rozhodnutím.

Limit typu B

Stav k 1.1.2007

5.1.109 OCHRANA PALEONTOLOGICKÝCH NÁLEZŮ

Objekt limitování

Paleontologické nálezy.

Důvody limitování

Ochrana paleontologických nálezů před zničením, poškozením nebo odcizením a jejich dokumentace.

Vyjádření limitu

Vlastník pozemku, na němž byl paleontologický nález učiněn, nebo ten, kdo vykonává činnosti, při nichž k nálezu došlo, je mimo jiné povinen:

- umožnit na žádost orgánu ochrany přírody osobám tímto orgánem pověřeným provedení záchranného paleontologického výzkumu a po dobu jeho trvání, nejdéle však po dobu osmi dnů od ohlášení nálezu, nedohodnou-li se strany jinak, zdržet se na místě nálezu činnosti, která by mohla vést k jeho zničení či poškození,
- po ukončení záchranného paleontologického výzkumu musí osobám pověřeným orgánem ochrany přírody umožnit provádět paleontologický dohled nad dalšími pracemi.

Právní předpisy

- Zákon ČNR č.114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, § 11, § 77 odst. 3).

Limit typu B

Stav k 1.1.2007

5.1.110 EVROPSKY VÝZNAMNÁ LOKALITA

Objekt limitování

Lokality, které v biogeografické oblasti nebo oblastech, k nimž náleží, významně přispívají

- a) k udržení nebo obnově příznivého stavu alespoň jednoho typu evropských stanovišť nebo alespoň jednoho evropsky významného druhu živočichů z hlediska jejich ochrany, nebo
- b) k udržení biologické rozmanitosti biogeografické oblasti.

Důvody limitování

Ochrana přírodních stanovišť a druhů v zájmu Evropských společenství.

Vyjádření limitu

V rámci předběžné ochrany, která se týká lokalit v národním seznamu a sporných lokalit je zakázáno jejich poškozování. Po vyhlášení za zvláště chráněná území tyto lokality požívají ochranu jako národní přírodní rezervace a památky nebo přírodní rezervace a památky.

Jejich zvláštní ochrana může být také dohodnuta v rámci smluvní ochrany.

Právní předpisy

- Zákon ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, § 45a, odst. 1, 2, §§ 45b, 45c, 45d, 45h, 45i, § 77a odst. 3) písm v, w.

Doplňující poznámky

Lokality, které se zařazují do národního seznamu, stanoví vláda nařízením. Tím počíná předběžná ochrana těchto území, která končí jejich vyhlášením za zvláště chráněné území nebo nabytím účinnosti smluvní ochrany. Lokality pak požívají zvláštní ochrany, stanovené zákonem, zřizujícím právním předpisem nebo smlouvou.

Limit typu B

Stav k 1.1.2007

5.1.111 PTAČÍ OBLAST

Objekt limitování

Ptačí oblasti jako území nejvhodnější pro ochranu z hlediska výskytu, stavu a početnosti populací těch druhů ptáků vyskytujících se na území České republiky a stanovených právními předpisy Evropských společenství, které stanoví vláda nařízením.

Důvody limitování

Ochrana ptačích druhů v zájmu Evropských společenství.

Vyjádření limitu

Vymezení ptačích oblastí stanoví vláda nařízením, přičemž vezme v úvahu požadavky těchto druhů na ochranu; přitom může stanovit činnosti, ke kterým je třeba souhlasu orgánu ochrany přírody, přičemž zohlední hospodářské požadavky, požadavky rekreace, sportu a rozvojové záměry dotčených obcí a krajů podle územně plánovací dokumentace; na území vojenských újezdů zohlední požadavky na zajištění obrany státu.

Právní předpisy

- Zákon ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, § 45e, odst. 1, 2 a 3, §§ 45h, 45i, § 77a odst.3) písm. v,w.

Doplňující poznámky

Vymezení ptačích oblastí na území, které není dosud chráněno, je možné pouze po projednání s dotčenými kraji a obcemi.

Limit typu B

Stav k 1.1.2007